נוטל אם כיסוי. אלמא בהנך דטמן נמי קאסר לטלטולי אלא על ידי כיסוי: **יחדן להטמנה.** לעולם: **רבינא אומר.** לעולם כדקאמר רבא אם טמן בהן מותר לטלטל דכמאן דיחדן להכי דמו ורבא לאו אממתניתין קאי דתמתניתין בגחין של הפתק דודאי עתיד להחזירן משם ולא יחדן לכך: **הפתק.** מערכה גדולה שעורכין ומוסיפין להקלותן לקמורה שקורין ט"ס בין של בגדים בין של צמר בין של חגבים וכשר מלות: **חריות.** ענפים קשים כעץ. משהוקשו שדרשות של לולבין ונפלו עלין שלהן קרי להן חריות: **שגדרן.** כל (לקיטת) [קליפת] תמרים קרי גדירה: **צריך לקשר.** לקשרם יחד מבעוד יום להוכיח שליסיבה עומדים ואם לא קשרם יחד אסור לטלטלן למחר דלא הוי יחוד כמחשבה: **ורב אסי אמר ישב.** עליהן מבעוד יום: **ואע"פ שלא חישב.** עליהן לישב למחר גלי דעתיה דליסיבה קיימי: **בפקורין.** פשתן קרוק שטומנין על המכה: **בציפא.** למר מטופל המיתן על המכה: **בזמן שצבען בשמן.** גלי דעתיה דלמכה קיימי להמיתן עליה כשבת דלאו לרפואה מיהו אלא שלא ישרטו מלבושיו את מכתו והוה ליה כמלבוש דעלמא. אבל לא צבען בשמן דלאו מלבוש מיהו הוה ליה משאור ואין יוצאין בו לר"ה: **ואם יצא בהן בו'.** הייטו כרב אסי דאמר ישב אע"פ שלא קשר ולא חישב: **אף אנן נמי תנינא.** כרב אסי: **קש.** סממיה לטינא קאי לגבים או להסקה ומוקלה הוא ואם היה נתון על המטה ולא נשכב עליו ולא בשבת נשכב עליו והולך לנענעו ולשוטטו לשכיבה שלא יהא צבוב וקשה: **לא ינענעו בידו.** שאסור לטלטלו: **אבל מנענעו בגופו.** כלאמר יד: **או שכיב עליו כר או סדין.** ששכב עליו מבעוד יום ואע"פ שלא יחדו לכך ולא חישב עליו דהייטו כרב אסי: **ומאן תנא.** דלעיל דאמר צריך לקשור ופליג אדרבן שמעון: **ולא ידענא.** זעירי קאמר לה: **דעזירי.** ולא יכלו לקשור מבעוד יום והתם הוא דשרי בלא קישור אבל בעלמא לא: **מכנים מלא קופתו עפר.** לכסות בו צואה וזוק ומעורה העפר בביתו לאחר ונוטלו תמיד לכל צרכיו: **והוא שייחד לו קרן זוית.** דהוי כמוכן ועומד לכך אבל נתנו בחמנע ביתו למדרס רגלים הרי הוא בטל לגבי קרקעית הבית ומוקלה ואסור: **כרבן שמעון.** דשרי בחמשבה בעלמא שאין מעשה מוכיח שעומד לעשות לרכיו: **דבר מעביד מעשה.** שבן מעשה הוא שיכול לעשות בו מעשה הוכחה: **לימא כתנאי.** הא דרב יהודה במידי דלאו בר מעשה: **חפין.** משפשפין את הכלים בשבת לאחלמן: **חוץ מכלי כסף בגרתקון.** כמין עפר שגדל בחבית של יין וקורין לו אלו"ס והוא עיקר תקון כלי כסף וגורר אותו שהכסף רך והוא ממחק שהוא אב מלאכה: **אבל נפר וחול מוסר.** דלא גריר ליה לכסף: **מאי לאו.** הא דתניא אסור לאו משום דגריר ליה אלא משום מוקלה קאסר ליה ותנא דשרי כגון שהכנים מלא קופתו לכך ועירה על גבי קרקע ומאן דאסר קסבר בעינן מעשה הה לא יכול: **לא דכולי עלמא.** במידי דלאו בר מעשה לא בעינן מעשה דאית להו הא דרב יהודה וטעמא מאן דאסר דזימנין דגריר ואף על גב דלא מיכוין לגרור אסור כרבי יהודה דאמר דבר שאין מתכוין אסור ומאן דשרי כר"ש. ומיהו גרתקון אסור דודאי גריר ומודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות [לקמן עה.]: **לא יחוף בהן.** בנתר וחול שערו בשבת מפני שמשירו:

גזיר

אלא אי איתמר כו'. אין גירסא זו נכונה דלכאורה משמע שלרבא עצמו היה מקשה וטפי הוי ניחא לי הוה גרס אלא אמר רבא אכל לפי זה הוה צריך לומר דרבינא לפלוגי אתא: **רבינא** אומר בשל הפתק שנו. ומילתא דרבא כדקאמר מעיקרא ובשאינה של הפתק ותימה דרבא קאמר לא שנו משמע דאמתניתין קאי והא מתניתין מיירי בכל גחי לאמר בין של הפתק בין שאינם של הפתק לאין מטלטלים אותן וקאמר רבא לא שנו בהיכו שאינה של הפתק אלא שלא טמן בהן אבל לפי טמן בהן מטלטלים אותן והא דקתני סיפא כילד הוא עושה כו' בשל הפתק קאמר ואע"פ שטמן בהן אין מטלטלין מין שלא הזמינן:

ורב אסי אמר ישב אע"פ שלא קשר ושלא חישב. רבינו שמשון הזקן פסק כרב אסי מדקאמר בסמוך רב אסי שהוא בתלמה מתני' נמי דיקא וי"מ פוסק כרב מכח קושיא כמו שמפורש בפרק כל הכלים (לקמן דף קכו. בד"ה ר"י אומר ושם):

בפקורין ובציפא. פר"מ מיפה שיש בה שער וטומנין אותה בראש הקרח וגרלה שהוא שער לאמו: **אבל לא** צבען בשמן אין יוצאין בהן. לאו דוקא אין יוצאין לאפילו לטלטלה אסור לפי שאינם מוכנים אלא נקט אין יוצאין אגב ריצא וכסמוך נמי דקאמר אבל יצא בהן שעה אחת מבעוד יום לאו דוקא יצא

להוא הדין יצב בהן בביתו:

ואם יצא בהן שעה אחת כו'. אע"פ שלא צבע ולא חישב הייטו כרב אסי דאמר יצב אע"פ שלא חישב ולא קישר קשה לר"י דישא דקתני יוצאין בהן בזמן שצבען מאי אריא לצבען אפילו חישב נמי דהא כיון דמתיר יצא אע"פ שלא צבע ולא חישב כל שכן חישב ולא צבע דלכאורה ישיבה גרועה ממחשבה וכן נמי יליפה ותירץ דהאי דקאמר לצבען לא לצאת בהן בשבת אלא כדי לצאת בהן מבעוד יום ואחר כך נמלך ואפ"ה יכול לצאת בהן בשבת:

ולא ידענא אי בית האבל הוה. פר' לי משום בית האבל התיר לי משום בית המשתה: רבי

יהודה המכנים אדם מלא קופתו עפר ועושה בה כל צרכו דרש מר זוטרא משמיה דמר זוטרא רבה והוא שיחד לו קרן זוית אמרו רבנן קמיה דרב פפא כמאן כרבן שמעון בן גמליאל דאי כרבנן האמרי בעינן מעשה אמר להו רב פפא אפילו תימא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן דבעינן מעשה אלא מידי דבר עבידא ביה מעשה אבל מידי דלא בר מיעבדא ביה מעשה לא נימא כתנאי בכל חפין את הכלים חוץ מכלי כסף בגרתקון והא נתר וחול מותר והתניא נתר וחול אסור מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר בעינן מעשה ומר סבר לא בעינן מעשה לא דכולי עלמא לא בעינן מעשה ולא קשיא (הא רבי יהודה הא ר' שמעון) הא רבי יהודה דאמר דבר שאין מתכוין אסור הא ר' שמעון דאמר דבר שאין מתכוין מותר במאי אוקימתא להא דשרי כר"ש אימא סיפא אבל לא יחוף בהם שערו ואי ר"ש משרא קשרי דתנן

גזיר

מסורת הש"ס

ב) [תוספתא פ"ד], ג) לקמן קכה: קכו:, ג) [פי' תוס' לקמן קכה: סד"ה ותזרון], ד) [תוספתא פ"ז], ה) רש"ל מ"ז ערש"ל, ו) לקמן קמח., ז) כילה ח., ח) כ"ל אבל, ט) [תוספת' כילה פ"ד], י) מ"מ מ"ג, כ) [לעיל מח.], ל) [שם וש"נ], מ) [רש"ל], נ) שלא לנטן ולא כרבן כמשיחה והייטו כרב אסי כנ"ל.

לעזי רש"י

ט"ס. עירמה.
אלו"ם. צרוף (אלוס).

מוסף רש"י

שגדרן לעצים. שחסכן להיקף (רקפו קבר:). צריך לקשר. מערב שבת (שם). חקש שעל גבי המטה. ומתמת לסקה ומוקלה הוא ואם לשכב עליו ומנענעו כדי שיכא לף ורך לשכב. לא ינענענו בידו. דמוקלה הוא, אבל מנענענו בגופו. ככפפיו ונטלטל מן הלד הוא דלא שמיה טלטול (רקפו קמא.). **או** שהיה עליו כר **או** סדין. דגלי דעתיה דאקליה לשכיבה מעתה הוה כלי עליו (שם). **מכנים אדם מלא** קופתו עפר. נכתם ונטמנו במקום אחר, ועושה בה כל צרכיו. ולא אמריגן בעלה לה לגבי קרקע הבית שידי דזוטרת (ביצה ח.), **והוא שיחד לו** קרן זוית. ולא שנתה, דמוכחת מילתא דלגרכיו קא נמי לה, ונעפר תיתות קאמר שאינו מחוסר לא תפילה ולא כתיבה אלא הכנה (שם).

עין משפט
גר מצוה

יב א מיי' פכ"ה מהל' שבת הל"ע סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן רנט סעיף ח:
כ ב ג מיי' פכ"ה מהל' שבת הלכה כא טור ש"ע א"ח סימן שח סעיף כ:
כא ד מיי' פי"ט מהל' שבת הלכה מז טור ש"ע סי סעיף כד (וסי' שח סעיף ג):
כב ה ו מיי' פכ"ה מהל' שבת הלכה כב סמג סי טוש"ע א"ח סי' שח סעיף לא ומימן הלא סעיף ח:
כג ז מיי' פכ"ג מהלכות שבת הלכה ז סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן שכג סעיף ט:

רבינו חננאל

וקי"ל כרבא דאמר שלא שנו אלא שלא יחדן להטמנה. [אבל יחדן להטמנה] מטלטלין אותן. דהא ר' נמי חני בוזחיה. ורבינא דהוא בתראה אוקמה למשנתנו בשל הפתקים. פי' הפתק. לשון יוני הגא. כגון אוצר המוטל לשחורה כדתנן בע"ז (לפ) התנבים הבאים מן הסלילה אסורין ומן ההפתק מותרין, ותניא (שם) חגבין והקפלוטאות הבאים מן ההפתק ומן האוצר ומן הפסיגה מותרין. כדתנינן גזיזי צמר של הפתק אין מטלטלין אותן אם התקינן בעל הבית להשתמש בהן מחר. חריות של דקל שגדרן לעצים ונמלך עליהן לישיבה. אוקימנא ר' חנינא בן עקיבא אומר צריך לקשר. ר' שמעון בן גמליאל אומר אין צריך לקשר. אמר רבה בר בר חנא הילכתא כרשב"ג, ואע"ג דאמר רב יקשור הא אמר שמואל יחשוב כרבה בר בר חנה. ורב' אסי נמי דאמר כי האי תנא, דתני יוצאין בפיקרין ובציפא כו'. פי' פיאה נכרית והוא שיער שעושה (בכפת) [לכיסה] והקרח נותנן בראשו ונראה כי אותו שיער [שבכיסה] שיער ראשו הוא, ואם יצא בהן שעה אחת מבעוד יום דיו. הא דאמר רב אסי עייפא מדשמואל, ונמצא רב לגבייהו יחיד ויחיד ורבים הלכה כרבים. הא דאמר רב יהודה מכנים אדם מלא קופתו עפר, כבר פרשתיה במסכת ר"ה. דלא (אכרע בהא מילתא) [בר מיעבדא בית מעשה]. נימא כתנאי בכל חפין את הכלים כו', מלשון אשה חופפת וסורקת כו'.

לא) עיין ערוך ערך אפתק.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com